

www.ketab.ir

ادب توحیدی انبیا علیهم السلام
در قرآن

سرشناسه: جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۱۲-

عنوان ویدیدآور: ادب توحیدی انبیاء: تفسیر موضوعی قرآن کریم / مولف: آیت الله جوادی آملی؛

تحقیق و تنظیم: حجت الاسلام سعید بند علی .

مشخصات نشر: قم: اسراء، ۱۳۸۹.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۳۹-۵۳-۴

یادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: تفسیر قرآن کریم

موضوع: تفاسیر شیعه- قرن ۱۴.

موضوع: توحید- انبیاء در قرآن

رده بندی کنگره: ۵۱۳۸۹ت۹/ج۹۸ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۷۹

شماره کتابخانه ملی: ۸۱۰۰ - ۷۷ م

بخش پژوهشی قرآن و عترت

گروه تفسیر موضوعی

- کتاب: تفسیر موضوعی قرآن کریم * ادب توحیدی انبیاء در قرآن
- مؤلف: آیت الله جوادی آملی (دام ظلّه العالی)
- تحقیق، تنظیم و ویرایش: حجت الاسلام سعید بند علی
- حروف نگاری و صفحه آرایی: پژوهشگاه علوم و حیاتی معارج
- ناشر: مرکز نشر اسراء
- چاپخانه: مرکز چاپ اسراء
- نوبت چاپ: هفتم
- سال نشر: بهار ۱۴۰۳ هـ. ش
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۳۹-۵۳-۴
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۲/۵۹۰/۰۰۰ ریال

همه حقوق طبع محفوظ است

آدرس: قم، بلوار ۷۵ متری عمار یاسر، نبش خیابان شهید قدوسی، بنیاد بین المللی علوم و حیاتی اسراء

تلفن: ۳۷۷۶۵۳۵۶ - ۳۷۷۶۵۳۵۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۱۱۸۲

پست الکترونیک: nashresra@gmail.com

http://nashresra.ir

فهرست موضوعات

سخن ناشر ۱۱

بخش یکم. کلیات

فصل یکم. مفهوم‌شناسی ادب ۱۷

مفهوم واژگانی ادب ۱۷

معیار شناخت زیبایی ۱۹

راه کسب زیبایی ۲۰

ادب در آینه حدیث ۲۰

راه زیبا شدن ۲۱

تفاوت ادب و اخلاق ۲۲

ظرافت توحیدی، بهترین ادب ۲۲

فصل دوم. روش اسلام در تادیب ۲۷

تأدیب بُعد علمی ۲۸

تأدیب بُعد عملی ۳۰

مرتبۀ عالی تأدیب نفس ۳۳

فصل سوم. اسوه‌های ادب ۳۵

ضرورت اسوه‌های ادب ۳۵

انبیاء، بهترین الگوی تأدیب ۳۹

سیره انبیا در تأدیب ۴۲

۸ فهرست اجمالی موضوعات

۱۵۹	نفرین حضرت یونس
۱۶۲	۱۳ . ادب حضرت زکریا
۱۶۲	دعای حضرت زکریا
۱۶۷	فصل دوم. پیامبران اولوالعزم
۱۶۷	۱ . ادب حضرت نوح
۱۶۹	دعای حضرت نوح
۱۷۲	احتجاج حضرت نوح
۱۷۹	نفرین نوح
۱۸۱	مسخره کردن نوح
۱۸۲	پرشش استفهامی حضرت نوح
۱۸۶	عتاب خداوند به حضرت نوح
۱۸۹	۲ . ادب حضرت ابراهیم
۱۹۰	دعاهای حضرت ابراهیم در باره خود
۱۹۰	دعای یکم
۱۹۴	دعای دوم
۱۹۵	دعای سوم
۱۹۶	دعای چهارم
۱۹۷	دعاهای ابراهیم در دیگر موارد
۲۰۲	اجابت دعاهای ابراهیم و ادب او
۲۰۶	احتجاج حضرت ابراهیم
۲۱۰	آمزش خواهی برای خود
۲۱۱	مغفرت خواستن برای پدر
۲۱۴	۳ . ادب حضرت موسی
۲۱۴	اصول کلی حیات علمی و عملی موسی
۲۱۶	دعای موسی
۲۱۶	دعای یکم
۲۱۸	دعای دوم

۲۲۰	دعای سوم
۲۲۱	دعای چهارم
۲۲۲	دعای پنجم
۲۲۲	دعای ششم
۲۲۶	دعای هفتم
۲۲۸	تقرین حضرت موسی <small>علیه السلام</small>
۲۳۰	احتجاج با فرعون
۲۳۲	توهمی ناروا
۲۳۶	خشم موسی بر هارون
۲۳۸	ترس موسی <small>علیه السلام</small>
۲۴۱	۴. ادب حضرت عیسی <small>علیه السلام</small>
۲۴۱	دعای حضرت عیسی <small>علیه السلام</small>
۲۴۲	ادب عیسی در آخرت
۲۵۲	۵. ادب خاتم پیامبران <small>علیهم السلام</small>
۲۵۴	شواهد برتری ادب پیامبر خاتم <small>علیه السلام</small>
۲۵۴	۱. بشارت حضرت مسیح <small>علیه السلام</small>
۲۵۵	۲. هیمنه قرآن پیامبر خاتم <small>علیه السلام</small>
۲۵۶	۳. شاهد بر همگان در قیامت
۲۵۶	۴. مظهر اتم خدا
۲۵۷	۵. عبد مطلق خدا
۲۵۹	۶. نخستین مسلمان
۲۶۰	۷. اسوه جهانیان
۲۶۰	۸. تأدیب الهی
۲۶۱	۹. عظمت اخلاق
۲۶۱	۱۰. رحمت بودن برای جهانیان
۲۶۲	۱۱. احترام ویژه نزد خدا
۲۶۳	احتجاج پیامبر خاتم <small>علیه السلام</small>

فهرستها

۲۷۱	فهرست آیات
۲۹۷	فهرست روایات
۳۰۱	فهرست اشعار
۳۰۲	فهرست اعلام
۳۰۵	فهرست کتب
۳۰۷	فهرست منابع

سخن‌نامه

باسمه تعالی شانه

گستره وجودی انسان حدّ و مرزی نمی‌شناسد، به گونه‌ای که هر کمالی را تا اوج امکانی آن در خود جای می‌دهد که از آن به «أعلیٰ علیین» یاد می‌شود و هر نقصی را تا حضيض با خود همراه می‌سازد که آن را به «اسفل سافلین» نام می‌دهند، از این رو هیچ فضیلتی در جهان وجود نیست، مگر آنکه بهتر و برتر از آن در بشر نشان دارد و هیچ رذیلتی در دار هستی رخ نمی‌دهد، جز آنکه بدتر از آن در آدمی نمودار است و این به جهت قلمرو وسیع و همه‌جانبه‌شئون انسانی است.

از جمله شئون هستی مرز داشتن آن است. هیچ موجودی در سرای هستی امکانی نیست، مگر اینکه حدّ و محدوده مشخصی دارد و از شئون کمالی انسانی رعایت حد و مرزهای حقایق هستی است. آن که حدّ هر موجودی را بشناسد و بر رعایت آن سعی کند، و نه جانب افراط و نه جانب تفریط را برگزیند، بلکه دقیقاً مطابق با ضوابط وجودی با آن رفتار و همچنین «ظرافت در گفتار و رفتار» را رعایت کند، در فرهنگ لغت و اجتماع او را «با ادب» می‌خوانند و چنانچه مرزهای وجودی اشخاص و اشیا را نشناسد یا رعایت نکند و از ظرافت در گفتار و رفتار بهره‌ای نداشته باشد، هرگز از ادب برخوردار نیست.

این ویژگی که از کمالات انسانی شمرده می‌شود، هم در مقام فهم و هم در مقام عمل به دانش و آگاهی خاص نیاز دارد، زیرا منوط به شناختن حدود اشیا و مرزهای اشخاص است؛ از مقطع عناصر و جمادات تا مقطع اشجار و حیوانات و تا مرحله انسان و ملائک هر يك حدّ و مرزی دارد که شایسته است انسان با شناخت

در فصل سوم ابتدا از اسوه‌های ادب و ضرورت آن سخن رفته و سپس پیامبران الهی به عنوان بهترین الگوهای تأدیب مطرح شده‌اند و آنگاه تأدیب انبیا از سوی خدا و سیره آنان در تأدیب بررسی شده است.

در فصل چهارم به بیان ادب مشترك و عام انبیا، مراتب ادب انبیا و گفتار متنی و تشریحی قرآن در ادب انبیا ﷺ اشاره شده است.

در فصل پنجم نیز محورهای ادب انبیا در ابلاغ وحی و احتجاج با مخالفان بررسی شده‌اند.

مباحث بخش دوم نیز در دو فصل بدین گونه سامان یافته‌اند:

در فصل یکم به ادب پیامبران غیر اولوا العزم از دیدگاه قرآن کریم پرداخته شده و از ادب حضرت آدم، هود، صالح، اسماعیل، لوط، یعقوب، ایوب، شعیب، داود، سلیمان، یونس و زکریا ﷺ یاد شده است.

در فصل دوم نیز ادب پیامبران اولوا العزم الهی: حضرت نوح، حضرت ابراهیم، حضرت موسی، حضرت عیسی ﷺ، و حضرت رسول اکرم ﷺ تشریح شده است.

مرکز نشر اسراء مراتب سپاس و قدردانی خود را از جناب حجة الاسلام سعید بندعلی که ضمن تحقیق، تنظیم و ویرایش مباحث ارزشمند کتاب، مباحث مناسب با موضوع را از سایر آثار حضرت استاد (دام ظلّه) گرد آورده و مجموعه مباحث را در ساختاری مناسب ساماندهی کرده است، همچنین از حجج اسلام، آقایان علی اسلامی، سید حسن موسوی احمدآبادی و فرج الله میرعرب، که در ارائه این اثر همکاری شایانی داشته‌اند و نیز از همکاران واحد مقابله علمی که تخریج مصادر کتاب و مقابله علمی آن را بر عهده داشته‌اند اعلام می‌دارد و دوام توفیق آنان را از ولیّ توفیق، خدای سبحان آرزو دارد.

مرکز نشر اسراء.